

LA RECTORIA VELLA
DE SANT CELONI:
UN PUNT DE
REFERÈNCIA AL BAIX
MONTSENY-MONTNEGRE

JOAQUIM COLOMINA i COLL

En observar l'àmbit territorial de Sant Celoni ens adonarem que hi conviuen circumstàncies, d'antuvi tan oposades que esdevenen sorprenents.

Es troba al bell mig d'un poderós eix de comunicacions —el més important de Catalunya amb Europa—; influenciat per l'activitat d'una urbs cosmopolita i absorbent, i caracteritzat per una contundent i consolidada implantació industrial. Per altra banda, es desenvolupa als voral·ls de la conca mitja de la Tordera, un riu que carregat de caràcter, història i riquesa natural, neix orgullós al massís del Montseny; disposa d'una tradicional vinculació geogràfica, etnològica i sociològica amb el Parc Natural del Montnegre-Corredor (un percentatge molt elevat de l'àrea del terme municipal hi és comprès) i amb el Parc Natural del Montseny, —ambdós espais naturals d'extraordinària vàlua.

És impressionant comprovar com un espai del territori relativament petit, aplega tanta diversitat i complexitat. Per comprendre i incidir en l'evolució d'un conjunt tan ampli d'elements que interactuen, cal desenvolupar un cert sentit d'anàlisi i capacitat d'acció continuada. Aquesta circumstància no pot passar desapercebuda, i ha de tenir una justa resposta per part dels què hi viuen. Recollir, analitzar, investigar, interpretar, endreçar, difondre, optimitzar... tots el fenòmens que hi convergeixen —etnològics, històrics, ambientals, de desenvolupament, educatius, sociològics...—, ha d'ésser una tasca present de manera estable, i que s'ha de tractar acuradament.

L'Ajuntament de Sant Celoni ha fet la seva opció en aquest sentit, i aporta la Rectoria Vella com a espai i la Fundació Pública Rectoria Vella com a gestora de les accions que s'hi endeguin, per tal que esdevinguin —en la línia esmentada— un punt de referència a la comarca.

Assolir el funcionament òptim d'un projecte d'aquestes característiques no és però, cosa de quatre dies. Amb el present article hom vol fer a mans un document que permeti albirar la projecció de la Rectoria Vella.

UN EDIFICI CARISMÀTIC

Situat al parc que pren el seu nom, la Rectoria Vella és un edifici de planta rectangular, amb baix, pis i golfà. Està organitzat en tres crugies, disposant al centre un pati interior que serveix per a il·luminació i distribució d'espais. La coberta és a quatre vessants. Construït presumiblement el segle XIV, ha experimentat diverses intervencions al llarg de la història. Propietat de l'Església des de sempre, viu moments més o menys lluits, fins que a mitjans del segle XIX decau definitivament. L'any 1909, l'adquireix mossèn Baldomer Bover, que en comença la restauració, i que esmerça part de la seva vida a dignificar la "casa gran" (tal com l'anomena la Sra. Antònia, majordoma d'aquest sacerdot durant molts anys). El 1951 els germans de La Salle se'n fan càrrec, i la utilitzen com a casa de colònies. L'any 1975 passa a ser propietat de l'Ajuntament de Sant Celoni, que en dues fases, 1982 coberta i façanes i 1988 interiors, es fa càrrec de la rehabilitació que li dona l'aspecte actual.

És des d'aquest moment que les expectatives atorgades des de fa molts anys a la Rectoria Vella, en raó de les seves possibilitats com a equipament, poden començar a fer-se realitat. L'any 1992, moment en què finalitza la rehabilitació de l'edifici mercès a l'esforç de la vila i al suport del programa d'Escoles Taller i Cases d'Oficis de l'INEM, l'Ajuntament encarrega la redacció de l'avantprojecte funcional, que dona peu a la constitució de la Fundació Pública Rectoria Vella, organisme que a partir d'aleshores vetlla pel desenvolupament i consolidació definitiva d'aquest nou espai públic al Baix Montseny-Montnegre.

CONFIGURACIÓ DE LA "FUNDACIÓ PÚBLICA RECTORIA VELLA"

La Fundació Pública Rectoria Vella, en la seva qualitat de gestora de l'equipament, es va acollir a la fórmula d'Organisme Autònom Local de l'Ajuntament de Sant Celoni. El batlle presideix el Consell de Direcció, fins avui compost per cinc regidors de l'Ajuntament i quatre representants del personal assignat a l'ens. En endavant hom preveu que

Façana de la Rectoria Vella.

s'enriqueix i amb la presència d'altres persones que per la seva representativitat o projecció personal desitgin de prendre-hi part.

La dinàmica s'estructura entorn els eixos de Gestió, Serveis, Recerca, Programes i Promoció.

Gestió

Tota l'activitat administrativa, el manteniment de l'edifici Rectoria Vella i l'obtenció de recursos són les tasques encomanades a aquest eix. Esdevé essencial per a un funcionament àgil i dinàmic. Disposa d'un pressupost independent, annex al del consistori, que permet mesurar exactament el moviment econòmic de la Fundació.

Serveis

S'entenen com a serveis, espais i infraestructures lligats a una activitat estable i oberta al públic en general. Actualment n'hi ha quatre: Documentació, Informació ambiental, Laboratori i Exposicions.

Documentació

El Servei de Documentació de la Rectoria Vella inclou alhora tres elements: l'arxiu històric municipal, una biblioteca —especialitzada en documentació vinculada a la comarca—, i el Centre de Documentació del Parc Natural del Montnegre-Corredor —en conveni amb la Diputació de Barcelona—. Provisionalment distribuït en diferents espais de l'edifici, el seu destí final és a dues sales grans de la planta primera.

Informació ambiental

El fons del Servei d'Informació Ambiental —vell llegat de la desapareguda Escola Taller de Medi Ambient de Sant Celoni, acabat de consolidar mercès al treball de la Casa d'Oficis de Medi Ambient—, abastarà un important volum de dades sobre temes d'alguna manera o altra lligats a l'entorn. La posada en funcionament està prevista per a la fi d'enguany, i s'hi podrà accedir en forma de consulta telefònica o bé *in situ*, a la recepció de la Rectoria Vella. El Consell Comarcal del Vallès Oriental i la Direcció General de Promoció i Educació Ambiental del

Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya, recolzen la iniciativa.

Laboratori

El Servei de Laboratori vol posar a l'abast de centres d'ensenyament de tots els nivells i a estudiosos amb diferents interessos, un espai adient, equipat i molt proper a zones de gran riquesa natural —i també de gran potència contaminant—, on desenvolupar experiències diverses, des de senzills treballs fins a estudis més profunds. El propi equip de personal del centre hi realitza tant tasques de recerca com activitats pedagògiques. Es troba a la segona planta de l'equipament, adjunt a una aula.

Exposicions

Aquest servei posa a l'abast de persones, entitats i institucions, espais, infraestructura i suport per a la realització d'exposicions, mostres divulgatives, presentacions de treballs, etc. Tres sales i el pati de la planta baixa es destinen a aquesta funció.

Recerca

El coneixement de la realitat és un mitjà imprescindible per actuar sobre el fenòmens que s'hi donen. Sovint aquest concepte es desenvolupa exclusivament en cercles d'élite d'abast molt ampli, i s'arracona una altra concepció de la recerca, molt més arrelada a la vida local i comarcal, i no per això menys vàlida i transcendent. Des d'aquest eix es treballa en dues línies: la recerca realitzada des del propi centre —exclusiu o en col·laboració— i la potenciació de treballs iniciativa d'estudiosos o institucions. Des d'ara mateix mitjançant cessió d'infraestructura, assessorament, i recerca de canals per a trobar ajuts, i possiblement més endavant, oferint suport econòmic de la pròpia Fundació.

Programes

L'eix Programes esdevé el centre neuràlgic de tota l'activitat a la Rectoria Vella. Les propostes connecten amb el nombre més ampli d'usuaris. Avui per avui hi trobem: programes pedagògics, cooperació amb àrees de l'Ajuntament, i cooperació amb entitats.

Programes pedagògics

Essent vocació de la Rectoria Vella especialment pedagògica, el desplegament d'un projecte ampli que contempli accions educatives des de diferents vessants (ambiental, històrica, artística, tècnica...) és essencial. Es treballarà per als centres d'ensenyament, tot cooperant amb les diferents institucions de caire educatiu. També hi seran presents accions formatives com ara cursos, seminaris, jornades... adreçats tant la públic en general, com a col·lectius de procedència i composició ben diversa. La perspectiva de comarca, tindrà sovint un important pes específic en els continguts.

Àrees de l'Ajuntament

La diversitat d'àmbits que conformen l'entorn de treball de la Rectoria Vella indueix ineludiblement a coordinar-se amb diferents àrees de l'Ajuntament, amb la finalitat d'optimitzar resultats. La multidisciplinarietat del personal permet establir marcs de cooperació amb àrees com ara Cultura, Ensenyament, Medi Ambient, Joventut, Serveis Socials, Escola d'Adults, i fins i tot Urbanisme i Serveis Tècnics.

Entitats

L'associacionisme és una forma destacada de contribuir a la vida social de la comunitat. En el panorama de Catalunya hi és present en gran nombre de modalitats. Des de l'administració local es pot vetllar extraordinàriament per afavorir i recolzar les entitats en els seus objectius. Recollir iniciatives, cooperar en organitzacions, canalitzar recerques de recursos... són algunes de les possibles fórmules a materialitzar.

Promoció

Per contribuir més intensament al desenvolupament comarcal, la Fundació Pública Rectoria Vella adopta entre les seves funcions tasques de promoció que poden anar des de l'elaboració de guies i materials divulgatius, fins al desplegament d'accions formatives de caire ocupacional, la participació en campanyes de difusió de determinats sectors econòmics de la zona, l'organització de fires, congressos o jornades, i d'altres. L'edició i publicació de dossiers bibliogràfics, reculls, monogra-

Pati interior després de la restauració.

fies, opuscles... i audiovisuals, provinents de qualsevulla de les branques descrites, s'inclou també dins d'aquest apartat.

Fora de tota aquesta estructuració, les instal·lacions i equipament de l'edifici Rectoria Vella són oberts als ciutadans per a la realització d'activitats públiques i privades (reunions, assemblees, sessions informatives, jornades...).

BIBLIOGRAFIA

ABRIL, J.M. "Catàleg arquitectònic de Sant Celoni". Ajuntament de Sant Celoni, 1972.

ARRIZABALAGA, T., *El Museu de Granollers, Ciències Naturals i Centre de Documentació del Parc Natural del Montseny. Monografies del Montseny*, núm. 7, p. 149-154. Viladrau 1992.